

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Summa de vitiis

Wilhelm <Lyon, Prior>

[Basel], nicht nach 1475

De hiis que valent ad detestationem superbie. Prima pars

[urn:nbn:de:bsz:31-308070](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-308070)

Incipit tractatus de vitio superbie. Quare vicia sic ordinantur et de radicibus horum vitiorum. prima pars.

Organo de vitio gulae luxurie. auaricie. et accidie dicitur est de tribus vitijs sequentibus. scilicet de vitio superbie. inuidie. et ire. cuius ordinis ratio sic potest manifestari. Sic videtur secundum Augustinum. amor est ordinatus sic viciu est amor inordinatus. amor vero duabus de causis potest esse inordinatus. est enim inordinatus si sit amor mali. licet etiam amor boni sit. et tamen inordinatus si sit nimis vel nimis parvus et hoc secundum duas species bonorum. quedam autem bona sunt parua. scilicet temporalia seu corporalia. quedam vero magna. vnde sunt bona gratie et bona glorie. bona vero gratie intelligimus ipsam gratiam et opera meritoria. amor ergo magni boni inordinatus est. si sit parvus. et talis amor videtur esse radix in vitio accidie. accidia enim videtur esse parua amor magis boni. vnde et tepiditas vocatur. amor vero parui boni inordinatus est. si sit nimis. Et iste amor videtur esse radix in vitio gulae luxurie et auaricie. et diuisificatur amor iste. quia bona parua amari possunt quoad dominium seu possessionem. vel quoad usum delectabilem. Primo modo amat ea auarus. secundum modo gulosus et luxuriosus. viciu vero gulae et luxurie in hoc dicitur. quia viciu gulae est amor inordinatus delectationis que est gustu. viciu vero luxurie est amor precipue illius delectationis que secundum tactum est. Amor vero qui est inordinatus eo quod est amor mali. videtur posse distinguere in amorem proprii mali et alieni mali. Sed quia nullus proprium malum amat in quantum tale. sed quia idcirco quod estimat illud esse bonum corpori. idcirco tamen alieni mali amor radix est in tribus vitijs que sequuntur. et diuisificatur per hoc quod in superbie peccato est amor proprii boni cum alieno malo. amat enim superbus sui exaltationem et proximi delectationem. In peccato vero ire et inuidie est amor alieni mali pure. Sed in hoc videtur differre illa duo vitia. quia in peccato ire amor alieni mali ortu videtur habere a malo alterius. Ille enim qui irascitur alicui. idcirco el vult malum. quia malum ab eo recipit. ira enim est appetitus vindicte. In peccato vero inuidie amor alieni mali ortu habet a propria malicia scilicet a superbia. inuidus idcirco vult malum alterius. ne ille sibi proficiat.

u

Unde peccatum inuidie in materia comunicat cum peccato
 ire. sed finem recipit a peccato superbie. Unde habitis
 de facili potest videri ratio. quare de superbia. ira. et inu-
 dia. posterius tractetur. quia hec tria vitia amorem nram
 inordinatum reddunt ad proximum. quatuor precedentia
 inordinatum reddunt ad nos ipsos. Inordinatio vero ali-
 cuius in se prior est. quam inordinatio ipsius ad alium. Pri-
 mus est quod animale. deinde quod spirituale. Unde cum quatuor
 prima vitia humana sint. et ita quodammodo carnalia. in or-
 dine doctrine priora sunt. tria vero que sequuntur. que di-
 bolica sunt et spiritualia. posteriora sunt. et inter ista tria pri-
 mus est vitium superbie. quia est occasio aliorum. et quia
 precedentibus magis assimilatur. ideo de ipso primo dicemus
 et hoc ordine. Primo ponemus ea que valent ad detestatio-
 nem superbie. Secundo ponemus diuersas diuisiones pertine-
 tes ad hoc vitium et de membris eius persequemur. Tertio tange-
 mus aliquid de remedijs contra superbiam. **¶** Quomodo
 superbia se habeat ad bona. secunda pars. **¶** Ca. primum
Ad detestationem vero huius vitij primo ostendemus
 quomodo ipsum se habeat ad bona. quomodo ad ce-
 tera mala quomodo ad dyabolum quomodo ad proxi-
 mum. quomodo ad deum. quomodo ad proprium subiectum. Notandum
 ergo quod vitium superbie si iam sunt bona in aliquo expellit.
 si non sine ea intrare non permittit. si qua remanent falsificat
 et inquinat. Ad primum pertinet illud aug. alta licantur et
 yma replentur. et illud bern. Superbia siue ias exstans siue
 non semper causa erit subtrahende gratie. Nunquam qui hu-
 milibus dat gratiam humili aufert dataz. quod argumentum est superbie
 subtrahende gratie. Et illud greg. Sic humilitas omnia vitia ener-
 uat. omnesque virtutes colligit et roborat. sic superbia omnes virtu-
 tes destruit et ereruat. Ad secundum pertinet illud. tumor infusa
 repellit. sic humilitas non solum gratia est. sed etiam vas altarum gratiarum
 sic superbia non solum modo est malum. sed impedit etiam bonorum.
 Unde quidam sapiens ait alexandro. cum agnosceret eum